

СТВОРЕННЯ ПРОСТОРОВОГО ПЛАНУВАННЯ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ, ЯК БАЗОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

Т.Ю. Дахно, студентка 6 курсу Будівельного факультету

А.А. Євдокімов, к.т.н., доцент кафедри земельного адміністрування та геоінформаційних систем

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Основною проблемою управління утворених об'єднаних територіальних громад по всій території України після затвердження розпорядження кабінету міністрів України «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад» являє собою діяльність всіх органів міської влади, що спрямована на забезпечення стабільного розвитку громади, збільшення ресурсного потенціалу громади й збільшення надходжень у бюджет [1].

ГІС зарекомендували себе як ефективний та надійний інструмент для інвентаризації просторових ресурсів та управління ними. Термін "просторовий" застосований нами для підкреслення експлуатаційних особливостей об'єктів що мають великі розміри.

Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» містобудівна документація складається з текстових та графічних матеріалів, виконаних в цифровій формі як набори профільних геопросторових даних.

Специфіка ГД полягає в тому, що це не просто реєстр даних про об'єкти і явища реального світу. За своїм призначенням вони є основою для побудови геоінформаційних моделей місцевості в середовищі ГІС певного призначення або самі є такими моделями. Власне, з інформаційною, просторово-часовою та модельною сутністю ГД пов'язана множинність прикладних сфер їх застосування в геоінформаційних системах підтримки прийняття рішень (ГІС ППР) різного призначення, складність завдань забезпечення та оцінювання якості геоінформаційної продукції як на концептуальному, так і на практично-методичному і технологічному рівнях.

Для автоматизованих систем та технологій у сфері планування і управління територією населених пунктів на даний час притаманні особливості використання даних та програмного забезпечення цифрової картографії та ГІС.

Які проблеми виникають під час роботи із геоданими? Це: міжвідомчі конфлікти, непорівнянність даних, дублювання інформації, відсутність публічного доступу, багатократне зростання витрат на адаптацію програмного забезпечення.

Базовими геопросторовими даними є відомості про: системи відліку координат і висот, державний кордон України, адміністративно-територіальні

одиниці, в тому числі їх межі, територіальні громади, в тому числі межі їх територій, гідрографічні об'єкти та гідротехнічні споруди, населені пункти, в тому числі їх вулично-дорожню мережу, будівлі та споруди, автомобільні дороги, залізниці, інженерні комунікації, аеропорти, морські та річкові порти, земний покрив та ґрунти, земельні ділянки, реєстри вулиць та адреси об'єктів, географічні назви, цифрову модель рельєфу, ортофотоплани.

До тематичних геопросторових даних належать усі види геопросторових даних, що створюються на основі базових геопросторових даних або як самостійні набори даних.

Повноваження громади як держателя геопросторових даних означає забезпечення замовлення, створення, використання, оновлення, оприлюднення та виконання інших дій з геопросторовими даними та метаданими для відповідної галузі, сфери чи території, також забезпечення актуальності, достовірності, обґрунтованості, повноти, точності, відкритості, інтероперабельності геопросторових даних та метаданих; забезпечення доступу до своїх геопросторових даних та метаданих, інформаційної взаємодії з іншими держателями даних, у тому числі за допомогою сервісів геопорталів та внесення пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у відповідній сфері.

Важливим елементом просторового планування на місцевому рівні – є генеральний план населеного пункту. Графічні матеріали його виконуються на векторній картографічній основі М 1:2000 в системі координат УСК-2000.

Серед них: - план існуючого використання території, на якому показані існуючі території забудови, об'єкти різного функціонального призначення.

- генеральний план (основне креслення), на якому зображене перспективне функціональне використання території за видами її переважного використання, рішення архітектурно-планувальної організації громадських центрів, транспортної та інженерної інфраструктури. Кожному об'єкту присвоєні атрибутивні дані відповідно до вимог ДБН Б.1.1-15-2012 «Склад і зміст генерального плану населеного пункту», а також прописані технічні показники і якісні характеристики відповідно до вихідних даних, наданих замовником містобудівної документації[2].

Важливою складовою у просторовому плануванні є перелік планувальних обмежень використання території, який містить санітарно-захисні зони, округи (зони) санітарної охорони навколо відповідних територій і об'єктів, охоронні зони пам'яток культурної спадщини, водоохоронні зони та прибережні захисні смуги водних об'єктів, зони радіаційного та іншого техногенного забруднення довкілля, можливих надзвичайних ситуацій від потенційно небезпечних природних і техногенних об'єктів тощо. Просторове планування територій на місцевому рівні, зокрема на рівні сіл та селищ, забезпечується відповідними сільськими, селищними радами та їх виконавчими органами, в ому числі об'єднаними територіальними громадами.

Треба звертати увагу на зв'язок картографічних даних із землепорядною та містобудівною документацією (Схема 1).

Схема 1. Зв'язок картографічних даних із землевпорядною та містобудівною документацією

В більшості випадків, при реалізації застосовується підхід “карта та база даних”, який полягає у зберіганні карт та атрибутивної інформації у базі даних. В той же час, основною рисою ГІС є використання геопросторової бази даних для відображення даних у вигляді різноманітних документів на основі побудови карт, формування таблиць, тексту засобами вибірки з бази даних і геопросторового моделювання та аналізу даних, отриманих за результатами вибірки. Результатом розробки генерального плану зазвичай є, або набір з кількох dwg-файлів креслень AutoCAD, або набір shp-файлів з не уніфікованими шарами об'єктів. Тобто, в кожному окремому випадку назви шарів та об'єктів, їх кількість та сутності - різні.

Те саме стосується топографічної основи, яка найчастіше готується в форматі dmf-файлів програмного забезпечення Digitals. В кращому випадку, програмне забезпечення ГІС застосовується на рівні використання шарів векторних та растрових даних, реалізованих у вигляді геобаз даних.

Останнім часом, у ряді областей та міст було виконано роботи із створення систем містобудівного кадастру на базі сервера ArcGIS, а Мінрегіон України наказом від 14.08.2015 № 193 затвердив перелік класів об'єктів містобудівного кадастру, що суттєво сприяє уніфікації даних та впровадженню ГІС у сфері планування і управління територією.

В результаті відсутності єдиного підходу щодо накопичення та використання, наявним даним притаманні такі недоліки, які необхідно виправити в процесі попередньої обробки: назви шарів цифрових карт не уніфіковані, що ускладнює повторне використання даних для інших завдань, кількість об'єктів та перелік їх атрибутів в шарах з однаковими назвами не співпадає, назви та кількість параметрів (атрибутів) однакових об'єктів різних наборів даних не співпадають, у більшості випадків відсутня класифікація та уніфікація значень атрибутивної інформації, зазвичай відсутні метадані, які характеризують структуру, склад, зміст та якість даних, що інколи

унеможливиює їх повторне використання, відсутні параметри систем координат наборів даних, документи про надання і зміну поштових адрес, а також назв вулиць міста у багатьох випадках не містять графічну частину.

Висновки: виходячи з вищезазначеного, можна висловити думку, що основними критеріями визначення процедур попередньої обробки є відповідність фізичної та логічної структури, системи координат та наявності її параметрів, наявність метаданих (даних про виконавців робіт, відомості про актуальність та точність, документованість даних та інше).

Література

1. Розпорядження кабінету міністрів України «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Харківської області». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-viznachennya-administrativnih-centriv-ta-zatverdzhennya-teritorij-teritorialnih-gromad-harkivskoyi-oblasti-i120620-725>
2. ДБН Б.1.1-15-2012 «Склад і зміст генерального плану населеного пункту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0358858-12?lang=ru#Text>

ПРОБЛЕМИ ЗВУКОІЗОЛЯЦІЇ І ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ АКУСТИЧНИХ ПОЛІМЕРНИХ МАТЕРІАЛІВ

С.В. Демченко, студент 6 курсу факультету Інженерних мереж і екології міст

В.О. Росоха, к.п.н., професор кафедри Охорони праці та безпеки життєдіяльності

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Останнім часом все більше уваги приділяється проблемі шуму. Особливо ця актуально для великих міст, де людина щодня піддається впливу багатьох шкідливих факторів. Всякий небажаний для людини звук є шумом. Інтенсивне вплив шуму на організм людини несприятливо впливає на перебіг нервових процесів, сприяє розвитку втоми. Тому шум визнаний одним з шкідливих чинників [1, 2]. Як будь-який шкідливий чинник, шум підлягає жорсткому нормуванню.

Звукопоглинальні матеріали та конструкції підрозділяються на: волокнисто-пористі (мінеральна вата, фетр, акустична штукатурка); мембранні поглиначі (плівка, фанера, закріплені на дерев'яних латах). Ці звукоізоляційні матеріали застосовують для ізоляції приміщень від поширення матеріального (ударного) перенесення звуку. На відміну від звукопоглинальних ці матеріали залишаються практично в прихованому від погляду стані у вигляді прокладок шарів в конструкціях внутрішніх стін (перегородок) і міжповерхових